

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Холматзода Туйчи Бурixon дар мавзуи: «Асосҳои физикавӣю химиявӣю коркарди маъданҳои алюминийдори Тоҷикистон бо истифода аз кислотаҳои минералӣ ва усули гудохтан, барои ба даст овардани пайвастаҳои алюминий, оҳан, коагулянтҳо ва массаҳои фарфорӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), аз рӯйи ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявӣю моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001 – Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ).

Кори диссертатсияи Холматзода Т.Б. ба омӯзиши ҳамаҷониба бахшида шудааст, ки ҳадафи он ҳалли масъалаи муҳимми илмӣ-техникӣ мебошад — истифодаи оқилонаи захираҳои маҳаллии алюмосиликати Тоҷикистон бо мақсади истеҳсоли пайвастҳои алюминий ва оҳан, ки дар соҳаҳои гуногуни саноат — аз ҷумла химия ва дигар бахшҳо — талаботи зиёд доранд. Аҳамияти мавзӯ аз як тараф бо нақши стратегии алюминию оҳан дар истеҳсолоти муосир ва аз тарафи дигар бо зарурати баланд бардоштани самаранокии коркарди маъданҳои алюминийдори конҳои Турпи ва Чашма-Санг муайян мегардад.

Дар кори илмӣ асосҳои физикавӣю химиявӣю коркарди маъданҳои алюминийдор тавассути усулҳои кислотагӣ ва гудохтакунӣ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Ҳамчунин роҳҳои истеҳсоли моддаҳои арзишманд аз маҳлулҳои табиӣ бо истифодаи хлориди калсий пешниҳод шудаанд. Муаллиф таҳлили термодинамикӣ ва кинетикии равандҳои таҷзияи маъданҳоро анҷом дода, қонуниятҳои истеҳсоли ҷузъҳои арзишмандро таҷрибавӣ муайян намудааст ва барои ҳар як усули омӯзишшуда нақшаҳои технологӣ пешниҳод кардааст. Ба таври хос ба роҳҳои ҷудо намудани пайвастаҳои алюминий ва оҳан, инчунин коагулянтҳо ва массаҳои фарфорӣ тавачҷух зохир шудааст, ки арзиши амалӣ ва истеҳсолии тадқиқотро нишон медиҳад.

Навоварии илмӣ тадқиқот дар омӯзиши мукаммали равандҳои таҷзияи маъданҳои алюминийдори кони Турпии Тоҷикистон бо усулҳои кислотагӣ ва гудохтакунӣ ифода меёбад. Муаллиф механизмҳои таҷзияи минералҳои

маъданро муайян кардааст, ки бо натиҷаҳои таҳлили дифференсиалии термикӣ ва рентгенофазавӣ тасдиқ шудаанд. Дар асоси маълумоти ба дастонида нақшаҳои технологӣ таҳия ва дар шароити лабораторӣ санҷида шудаанд, ки ба эътимоднокии баланди таҷрибавии кор ишора мекунад.

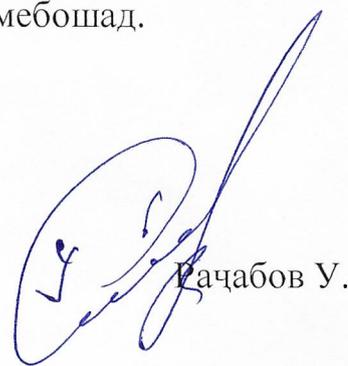
Аҳамияти амалӣ дар он аст, ки натиҷаҳои ба дастонида метавонанд барои таҳияи технологияҳои мукаммали коркарди ашёи маъданӣ ва истеҳсоли маҳсулоти гуногуни алюминийдор дар саноат истифода шаванд.

Ҳамзамон қайд кардан лозим аст, ки дар автореферат муқоисаи муфассали самаранокии реагентҳои кислотагӣ, гудохтакуни ва таъсири онҳо ба равандҳои истеҳсоли пайвастаҳои алюминийдор ба таври кофӣ нишон дода нашудааст.

Бо вуҷуди ин, диссертатсия аз ҷиҳати сатҳи илмӣ ва техникаи худ ба талаботи замонавӣ ҷавобгӯ буда, дорои навоарӣ ва аҳамияти назаррас мебошад.

Ҳангоми арзёбии диссертатсия аз рӯи автореферат бояд таъкид намуд, ки он ба талаботи «Низомнома оид ба додани дараҷаҳои илмӣ» ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва муаллиф Холматзода Т.Б. сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявии моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001 – Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ) мебошад.

Профессори кафедраи химияи дорусозӣ
ва заҳршиносӣ ДДТТ ба номи Абӯалӣ
ибни Сино, доктори илмҳои химия, профессор

Ҷаъабов У.

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 193,

Тел.: (+992) 907-46-48-29

E-mail: umarali55@mail.ru

«26» 01 2026 сол

